



Skriven: maj 2013

ÅRLIG PLAN

Mot diskriminering och kränkande behandling

NYSTRÖMSKA SKOLAN 2013

ÅRLIG PLAN – Mot diskriminering och kränkande behandling.

1. Vision

I Söderköpings kommuns förskolor, grundskolor, skolbarnsomsorg, gymnasieskola och vuxenutbildning ska alla barn och elever kunna känna sig trygga och ha lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

Ingen form av kränkande behandling, mobbning, rasistiska yttringar och hedersrelaterat våld ska förekomma.

Var och en har ett ansvar för att utifrån sina egna förutsättningar bidra till att skapa den goda lärandemiljön och den goda arbetsplatsen.

Alla barn och elever och vuxna i verksamheten förväntas respektera detta och inte utsätta andra barn eller elever för något slag av kränkande handlingar. Om sådana ändå sker förväntas varje anställd som får kännedom om detta att omedelbart agera enligt den egna enhetens handlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling.

Nyströmska skolan skall vara en skola där man känner sig trygg och blir respekterad för den man är.

Eleverna ska ha förtroende för de vuxna och veta var de kan vända sig om de behöver hjälp. Årlig plan ska vara ett levande dokument att användas i det dagliga arbetet.

2. Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i de allmänna råden från Skolverket och är bland annat hämtade från diskrimineringslagen, skollagen och propositionen; Ett starkare skydd mot diskriminering (prop. 2007/08:95).

Med *diskrimineringsgrund* menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen. De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med *elev* avses den som utbildas eller söker till utbildning som regleras i skollagen.

Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg enligt skollagen.

Med *personal* avses anställda och uppdragstagare i skollagsreglerad verksamhet.

Med *huvudman* menas den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

3. Utvärdering

Utvärdering av Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling (i resten av skriften används *Årlig plan* som ett begrepp för hela titeln) sker efter jullovet och fram till sportlovet. Revidering av planen görs i början av nytt kalenderår. Skolledare har det övergripande ansvaret för att Årlig plan efterlevs och utvärderas. Alla som arbetar inom skolan har ett ansvar att reagera och aktivt agera mot all form av kränkande behandling.

Utvärdering av läsåret 2012/2013

Årlig plan har förankrats hos personalen via ett par genomgångar på personalkonferenser samt diskussioner i tvärgrupper.

Skolan har under året arbetat fram en egen enkät via dataprogrammet Defgo, så att vi kan ställa de frågor vi själva önskar och dessutom ta ut den statistik vi har behov av. Denna enkät ligger till grund för Årlig plan. Arbetet med den egna enkäten har dock medfört att vi ej har kunnat hålla tidsplanen för skrivandet av Årlig plan.

Under läsåret 2012/2013 har skolan utbildat elevskyddsombud från alla skolformer, som har fått en ordentlig genomgång av Årlig plan. Detta arbete bör fortsätta, så att det finns elevskyddsombud från skolans alla skolformer.

Alla gymnasieelever har 35-45 minuters livskunskapspass på schemat per vecka. De flesta klasser har använt denna tid till livskunskap, med diskussioner och ställningstagande inom livskunskap.

Programgrupperna har inte uppnått målet att ha livskunskap som en punkt på dagordningen. Alltför många andra uppdrag har tagit denna plats.

För att eleverna ska känna sig mer trygga när de ska besöka elevstödet, har det satts upp en dörr i Gradängen-korridoren. Detta för att elever som önskar besöka skolkurator, skolsköterska samt studie- och yrkesvägledare ska kunna sitta och vänta i lugn och ro. Detta har upplevts som en stor förbättring av besökande elever.

Livskunskapsgruppen har varit inne i ett flertal klasser och pratat om bland annat självförtroende och självkänsla. Gruppen har även till viss del handlett mentorer och bistått med material och övningar som mentorerna sedan har arbetat med i sina mentorsklasser.

Antalet ärenden kring kränkande behandling har varit färre detta läsår. Alla årskurs ettor diskuterar kring vad som är okej och vad som inte är okej i sociala medier på deras klassvisa mentorsdagar under första terminen på skolan. Detta tror vi kan ha en positiv påverkan. Övriga elever fick en föreläsning kring nätetik i slutet av förra läsåret, som också kan ha påverkat detta.

4. Förebyggande arbete på Nyströmska skolan

- Veckovisa schemalagda livskunskapspass tillsammans med mentor, 30-45 min/klass.
- Klassvisa mentorsdagar för årskurs 1, med fokus på elevsociala frågor och deras tre år på Nyströmska skolan.
- Hälsosamtal med skolsköterska i årskurs 1.
- Föräldramöten i årskurs 1.
- EFFEKT - ett evidensbaserat program som arbetar gentemot föräldrar i årskurs 1, för att sätta fokus på vårdnadshavarnas direkta möjlighet att påverka barnens attityd till alkohol.
- DDD (Don't Drink and Drive) - årskurs 2 och 3.
- Mentorsdagar, en per termin.
- Friluftsliv i årskurs 1, 2 och 3. Bl a paddling, skidresa och vandring.
- Bolldagar årskursvis.
- Personalen har gått en "Våga vara" utbildning samt en kommunikationsutbildning.
- Programaktiviteter – Bl.a. FN-rollspel, Nobeldagen och programfestligheter.
- Internationella projekt och samarbeten. Dessa innebär kulturella utbyten och samarbeten inom och utanför skolan.
- Föreläsning om Krogvett för åk 3.

5. Rutiner/åtgärder

Åtgärder vid uppkomna situationer finns tydligt beskrivna i *Bilaga 1*.

6. Kartläggning

En kartläggning av hur eleverna i alla skolformer mår och känner sig, skedde under vårterminen 2013 och den ligger till grund för vidareutveckling av specifika åtgärder. Vi använder oss av en egengjord enkät i dataprogrammet Defgo, med frågor kring elevernas upplevelse och känsla på skolan. Trots att alla elever har fått ett personligt e-mail med en länk till frågeenkäten, har endast 176 av skolans elever svarat på enkäten.

7. Nulägesbeskrivning 2013

Utifrån enkäten, kan vi dra följande slutsatser:

Vi har en stor bredd av olika utbildningar på Nyströmska skolan: Ungdomsgymnasium, Komvux, YH, IntroVux och SFI. 96 % av eleverna känner sig trygga på skolan och i sin klass.

Av de som har svarat på enkäten upplever ca 16 % att det finns platser på skolan där de känner sig mindre trygga. Dessa platser är identifierade till två olika korridorer på skolan.

Majoriteten av eleverna säger att de har en bra kontakt med elever från andra klasser. Dock svarar Komvuxeleverna att de inte har någon kontakt alls med elever utanför sin egen klass.

17 % av eleverna har sett eller upplevt någon typ av kränkande behandling under läsåret på Nyströmska skolan. Det har framför allt varit elever som kränker andra elever, vid något enstaka tillfälle.

Eleverna känner att de blir bra bemötta av lärare och personal på Nyströmska skolan. Detta gäller även bemötandet från andra elever.

Livskunskapsgruppen har varit inne i flera klasser och arbetat aktivt med olika teman utifrån önskemål från mentorerna. Detta har upplevts positivt av både elever och mentorer. Klasserna har även fått uppgifter att arbeta vidare med.

Elevstödet har under läsåret arbetat med några ärenden utifrån handlingsplanen mot kränkande behandling i skolan. En del av dessa ärenden har börjat i sociala medier.

Under läsåret har elevskyddsombud utbildats från åk 2 och vuxenutbildningen. De har fått en heldagskurs innehållande bland annat en ordentlig genomgång av Årliga planen, arbetat med fallbeskrivningar och moraliska dilemman, stresshantering samt vad det innebär att vara elevskyddsombud.

Den årliga planen kan ännu tydligare förankras och implementeras i verksamheten, så att planen används aktivt

8. Specifika åtgärder för 2013

Eleverna upplever att de har en trygg skol- och klassrumsmiljö. Dock finns det vissa platser i skolans lokaler som en del finner mindre trygga. Dessa platser är identifierade och vi kommer att arbeta med att göra dessa tryggare för våra elever. Vi fortsätter även arbetet med att skapa förutsättningar för att mötas över klassgränserna. Genom att ha gemensamma aktiviteter så som friluftsdagar, projekt och studieresor, får eleverna möjlighet att lära känna andra elever utanför klassen. För att ytterligare stärka sammanhållningen på skolan är det viktigt att vi har en fungerande elevkår och andra skolföreningar. Ledning och personal bör uppmuntra och stötta till detta.

Ansvar för ovanstående har skolledningen.

Alla gymnasieelever har livskunskap på schemat en gång/vecka. Där ska samtal föras kring situationen i klassen och på skolan samt om elevers mående. På detta sätt förebygger vi att alla elever ska fortsätta att trivas och känna sig trygga på Nyströmska skolan. Årlig plan ska vara väl förankrad hos såväl gymnasieelever som vuxenstuderande. Mentorn går varje termin igenom planen med sin elevgrupp och för diskussioner kring innehållet. Det är viktigt att även elever som tillkommer under läsåret får denna information.

Ansvar för ovanstående har mentor.

På programgruppens möten bör livskunskap finnas med som en punkt på dagordningen. Då kan lärarna dela med sig av material och övningar som har fungerat bra. Det finns även utrymme att diskutera hur man kan inleda och avsluta en livskunskapslektion.

Ansvar för ovanstående har utbildningsledarna.

Elevskyddsombud är utbildade i åk 2 och vuxenutbildningen. Vi fortsätter att utbilda elever i övriga årskurser och utbildningar, för att elevskyddsombud ska finnas i alla klasser på Nyströmska skolan.

Ansvar för ovanstående har skolledningen.

Några av de ärenden som elevstödet har arbetat med under 2012 har startat i sociala medier. Det är viktigt att vi ständigt håller diskussionen vid liv om vad som är okej och inte okej att skriva på nätet.

Ansvar för ovanstående har all personal på Nyströmska skolan.

En möjlighet för eleverna att bättre lära känna elever från andra program är på de individuella valen. Här blandas elever från olika klasser och olika program. Det är av stor vikt att undervisande lärare ser till att skapa en trygghet i dessa nya grupper. Ett sätt är att använda lite tid i början av kursen för att eleverna ska lära känna varandra och skapa en god arbetsmiljö.

Ansvar för ovanstående har undervisande lärare.

Årlig plan ska vara väl förankrad hos all personal. Det är viktigt att även personal som tillkommer under läsåret får denna information.

Ansvar för ovanstående har rektor.

Vid första föräldramötet i årskurs 1 och i upptakten på vuxenutbildningen informeras vårdnadshavare och studerande om Nyströmska skolans Årliga plan.

Ansvar för ovanstående har rektor.

Bilaga 1:

Åtgärder när kränkning/diskriminering/våld och hot förekommer mellan elev och elev.

Om en elev känner sig utsatt för kränkande behandling/diskriminering eller våld och hot från en elev, skall följande rutiner användas:

- a. Tala med mentor/personal/elevstöd. Beskriv händelsen så noga som möjligt.
- b. Det är mentors/personalens och elevstödet ansvar att så snabbt som möjligt ta itu med händelsen.
- c. Mentor/personal lämnar över till elevstödet/rektor, som sedan utreder vad som skett. Samtal sker först med den som utsatts för händelsen.
- d. Uppgifterna som framkommit dokumenteras.
- e. När trakasserier/våld och hot är straffbart enligt regler i brottsbalken, skall händelsen polisanmälas. Rektor gör polisanmälan.
- f. Den utsatta eleven erbjuds stöd och hjälp av elevstödet. Behövs annan professionell kontakt, hjälper elevstödet till att förmedla denna kontakt.
- g. Elevstöd samtalat enskilt med den eller de som trakasserar och klargör att beteendet inte accepteras. Även här sker dokumentation av samtalen. Om trakasserier inte upphör kommer någon sanktion att bli följden av handlandet. Rektor har ansvaret.
- Skriftlig varning. (Se 6 kap. 22 § tredje stycket i gymnasieförordningen)
- Avstängning. (Se 6 kap. 23 § första stycket i gymnasieförordningen)
- h. Elevstöd, eventuellt tillsammans med mentor, ska följa upp händelsen noggrant och rapportera till rektor.

Åtgärder när kränkning/diskriminering eller våld och hot förekommit från lärare/skola gentemot elev.

- a. Tala med rektor. Beskriv händelsen så noga som möjligt. Skriv ned vad som hänt.
- b. Det är rektors ansvar att så snabbt som möjligt ta itu med händelsen.
- c. Rektor utreder vad som skett. Samtal sker först med den som utsatts för trakasserier. Uppgifterna som framkommit dokumenteras.
- d. När trakasserier/diskriminering/våld och hot är straffbart enligt regler i brottsbalken, ska händelsen polisanmälas.
- e. Den utsatta personen och eleven kan behöva stöd och hjälp av en professionell rådgivare. Här kopplas elevstödet in.
- f. Rektor samtalat enskilt med läraren/skolpersonalen. Vid behov kan facklig representant och skyddsombud närvara. Även här sker dokumentation av samtalet.
- g. Rektor följer upp vad som sker och rapporterar relevant information till elevstödet.

Åtgärder när kränkning/diskriminering eller våld och hot förekommit från icke behörig person på skolans område gentemot elev/skolpersonal.

- a. Tala med rektor. Beskriv händelsen så noga som möjligt. Skriv ned vad som hänt.
- b. Det är rektors ansvar att så snabbt som möjligt ta itu med händelsen. Övriga åtgärder beror på vad som inträffat.

